

MA1 1. a 2. cvičení – opakování středoškolské matematiky – výběr příkladů 1
(pro „naší“ matematiku zvláště potřebných partií; trošku „obtížnější“ příklady mají *)

Předpoklad – známe množinu R reálných čísel, zvládáme „počítání“ v R a pravidla uspořádání R .

„Jazyk“ matematiky - výrok, skládání výroků, výrokové formy a zápis pomocí kvantifikátorů,
„co je“ definice, věta, důkaz

(nejprve si zkuste aspoň přečíst a porozumět zadání problémek, a můžete se samozřejmě pokusit i o jejich řešení)

1. Rozhodněte pravdivosti výroku:

- a) funkce $f(x) = x^2$ je rostoucí na intervalu $(0, \infty)$;
- b) funkce $f(x) = x^2$ je rostoucí v R ;
- c) $\exists x \in R : \cos x = \sqrt{1 - (\sin x)^2}$ (budeme spíše psát $\cos x = \sqrt{1 - \sin^2 x}$) ;
- d) $\forall x \in R : \cos x = \sqrt{1 - (\sin x)^2}$;
- e*) k funkci $f(x) = x^2$ na intervalu $(0, \infty)$ existuje funkce inverzní;
a obecněji: je-li funkce $f(x)$ rostoucí na intervalu (a, b) , pak existuje k funkci $f(x)$ na intervalu (a, b) funkce inverzní.

2. Vysvětlete a pak negujte následující výroky ($f(x)$ je reálná funkce definovaná v intervalu (a, b)):

- a) $\forall x \in (a, b) : |f(x)| \leq 1$;
- b) $\exists c > 0 \forall x \in (a, b) : |f(x)| \leq c$;
- c) $\forall c > 0 \forall x \in (a, b) : |f(x)| \leq c$;
- d) $\exists a \in R \exists \varepsilon > 0 \forall x \in R : |f(x) - a| \leq \varepsilon$.

3.* Ukažte, že následující výroky jsou ekvivalentní (a zapamatujte si):

- (i) $V \Rightarrow W$;   (ii) $\neg W \Rightarrow \neg V$;   (iii) $\neg V \vee W$;   (iv) $\neg(V \wedge \neg W)$.

A promyslete ekvivalence výroků (i) – (iv) pro $V : x \in A$ a $W : x \in B$, kde $A \subseteq M$, $B \subseteq M$ (A, B, M jsou množiny).

A něco množinového počtu:

1. Bud' $A, B \subseteq R$, kde $A = \{a \in R; |a - 1| < 2\}$ a $B = \{b \in R; |b + 2| \geq 2\}$.
Najděte množiny $A \cup B$; $A \cap B$; $A \setminus B$; $B \setminus A$; $A \times B$.

- 2.* Promyslete ekvivalence výroků (i) – (iv) z příkladu I/3 pro $V : x \in A$ a $W : x \in B$, kde $A \subseteq M$, $B \subseteq M$ (A, B, M jsou množiny).

- 3.* Ukažte, že platí (A, B, C jsou množiny):
  - a) $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$;
  - b) $A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$;
  - c) $(A \setminus B) \cup (B \setminus A) = (A \cup B) \setminus (A \cap B)$
  - d) $A \setminus (B \cap C) = (A \setminus B) \cup (A \setminus C)$;
  - e) $A \setminus (B \cup C) = (A \setminus B) \cap (A \setminus C)$.

Množina R reálných čísel, „počítání“ v R .

I. Řešení rovnic a nerovnic (v R) :

I. Řešení rovnic a nerovnic (v R) :

1. kvadratických:

a) $(x^2 + 2)(x - 1) = 0$

d) $3x^2 + x = 0$

g) $x^2 + 3x + 1 \geq -1$

b) $(x^2 + 2)(x - 1) < 0$

e) $3x^2 + x \geq 0$

h) $x^2 + 4x + 4 < -1$

c) $(x + 2)(x - 1) = 0$

f) $x^2 \leq 4$

2. s neznámou ve jmenovateli:

a) $\frac{1}{x} \geq 2$

b) $1 < \frac{3x - 1}{x - 2}$

c) $\frac{x^2 - 1}{x + 3} \leq 0$

d) $\frac{x - 1}{x + 1} > \frac{x}{x - 2}$

3. s odmocninami:

a) $\sqrt{x + 2} < 1$

b) $\frac{\sqrt{x} + 1}{\sqrt{x} - 1} > 2$

c)* $\sqrt{x - 2} + x > 4$

d)* $\sqrt{x^2 + 2x - 3} \geq \sqrt{x^2 + 3x - 4}$

II. Absolutní hodnota (v R).

1*. Vlastnosti absolutní hodnoty reálného čísla:

Pokuste se ukázat, a hlavně si připomeňte, že pro libovolná $a, b, c \in R$ platí:

i) $|a + b| \leq |a| + |b|$, a odtud už lze snadno ukázat, že také platí $|a - b| \leq |a| + |b|$;

ii) $|a - b| \leq |a - c| + |c - b|$ (t.zv. trojúhelníková nerovnost);

iii) $|a \cdot b| \leq \frac{a^2 + b^2}{2}$ (užitečná nerovnost)

iv) $|a| = \max(a, -a)$;

v) $a \leq c \wedge -a \leq c \Rightarrow |a| \leq c$;

2. Rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou:

i) $||x - 2| - 3| = 5$

ii) $|x - 2| \leq 1$

iii) $|x + 3| > 4$

iv) $|x - 1| < 3 \wedge |x + 5| \geq 4$ (soustava nerovnic)

v) $|x - 1| < |x + 5|$

vi) $\left| \frac{x+1}{x-1} \right| \leq 1$